

УДК 336.2

О. І. Оксенюк,

аспірант, Львівський національний університет імені Івана Франка

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УКРАЇНІ

O. Okseniuk,

postgraduate student of finance, monetary Ivan Franko National University of Lviv

THE ANALYSIS OF THE REGULATORIES OF THE VAT ADMINISTRATION IN UKRAINE

У статті проведено аналіз історії становлення та зміни нормативно-правової бази з питань адміністрування ПДВ. Наведено основні положення, поправки та доповнення, що вносилися в процесі розвитку. Зазначено підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють окремі питання адміністрування ПДВ, а саме питання реєстрації платників ПДВ, порядку відшкодування податку та що не є об'єктами оподаткування або звільнені від ПДВ.

This article analyzes the history and changes in the regulatory and legal framework of the administration of VAT. The main principles, amendments and additions are cited. By-laws and regulations governing the administration of VAT are noted that is the issue of the registration of VAT payers, about tax refunds and transactions that are not taxable or exempt from VAT

Ключові слова: ПДВ, Податковий кодекс України, пільга, податковий кредит, податкове зобов'язання, відшкодування ПДВ.

Key words: VAT, Tax Code of Ukraine, the privilege, the tax credit, the tax liability, reimbursement of VAT.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Незважаючи на тривалий період застосування в Україні, функціонування ПДВ зумовлює низку проблем, пов'язаних з адмініструванням даного податку. Сьогодні видано значну кількість наукових праць щодо даної проблематики. Численні пропозиції та зауваження науковців шляхом внесення змін знайшли відображення в чинному законодавстві. Однак ряд питань, пов'язаних із функціонуванням ПДВ в умовах трансформаційних змін вітчизняної економіки досліджено фрагментарно, без застосування комплексного підходу. Тому виникає необхідність подальшого поглиблення наукових досліджень у даному напрямі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Етапи становлення правового регламентування ПДВ виділили у своїх працях такі вчені, як Данилов О.Д., Ярошенко Ф.О., Азаров М.Я., Ткаченко Н.М.

Питання розвитку нормативного регулювання бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ в Україні розглянуто в працях Бутинця Ф.Ф., Уллубієвої К.К., Семенко Т.М., Деми Д.І., Піддубної Д.В., Синчака В.П. та інших.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою даної статті є проаналізувати історію становлення нормативно-правової бази з питань адміністрування ПДВ, основних змін, що вносились у механізм адміністрування податку, а також зробити відповідні висновки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Основою організації податкової роботи є правове регламентування встановлення і справляння податків. ПКУ визначено, що податкове законодавство України складається з:

- Конституції України;
- Податковий кодекс України (далі — ПКУ) [1];
- Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням ввізним або вивізним митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України;
- чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування;
- нормативно-правових актів, прийнятих на підставі та на виконання ПКУ та законів з питань митної справи;
- рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими ПКУ.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені ПКУ, застосовуються правила міжнародного договору.

Повноваження зі встановлення елементів податку (ставки, платників, база оподаткування, податковий період і т. д.) покладені на Верховну Раду України.

Контролюючими органами виступають:

- 1) органи державної податкової служби (далі — ДПС) — щодо податків, які справляються до бюд-

жетів та державних цільових фондів, а також стосовно законодавства, контроль за дотриманням якого покладається на органи ДПС;

2) митні органи — щодо мита, акцизного податку, ПДВ, інших податків, які відповідно до податкового законодавства справляються у разі ввезення (пересилання) товарів і предметів на митну територію України або територію спеціальної митної зони або вивезення (пересилання) товарів і предметів з митної території України або території спеціальної митної зони [1].

Органами стягнення є виключно органи ДПС, які уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах їх повноважень, а також державні виконавці в межах своїх повноважень.

Проаналізуємо нормативно-правову базу, її розвиток та сучасний стан, що встановлює порядок та умови справляння ПДВ.

Першим нормативним актом з ПДВ був Закон України "Про податок на добавлену вартість" від 20.12.1991 р. № 2007-ХІІ [2] (далі — Закон № 2007-ХІІ). Початкова редакція зазначеного закону визначала платників податку, об'єкти оподаткування, оподатковуваний оборот, перелік товарів, робіт, послуг, звільнених від сплати податку, ставки податку, порядок його обрахування і зарахування до бюджету, терміни сплати, відповідальність платників і контроль за надходженням податку.

У разі перевищення суми сплаченого постачальником податку суми податку, належної сплаті до бюджету, різниця, що виникла, зараховувалася у рахунок наступних платежів або відшкодовувалася за рахунок загальних надходжень цього податку щомісячно, не пізніше 15 числа місяця, наступного за звітним. Водночас за деякими операціями, звільненими від оподаткування, відшкодування не здійснювалося, а суми податку, сплачені постачальникам, відносилися на собівартість виробництва і обігу.

Після прийняття Закону № 2007-ХІІ було видано 4 законодавчі акти, якими до нього вносились зміни та доповнення. Надалі система адміністрування податку зазнала численних змін, включаючи зміну його назви — з "доданої" на "додану" вартість.

Закон № 2007-ХІІ діяв до 1993 року і був замінений Декретом Кабінету Міністрів України від 26.12.92 р. № 14-92 "Про податок на добавлену вартість" [3], що діяв до жовтня 1997 року.

Зміни до Декрету вносились 13 разів. Відповідно до цього нормативного акту, оподаткуванню підлягали також обороти з реалізації на території України імпортованих товарів. Ставка податку складала 20% оподатковуваного обороту, який не включав податок на добавлену вартість.

Законом України від 01.02.1994 р. № 3898-ХІІ "Про Державний бюджет України на 1994 рік" [4] ставку податку було збільшено до 28%, а з початку 1995 року було відновлено ставку податку у розмірі 20%.

Перелік операцій, які звільнялися від ПДВ, значно розширювався. Крім того, Уряд наділявся правом надавати платникам додаткові пільги за цим податком. Починаючи з 1994 року, повноваження щодо надання додаткових пільг з ПДВ на окремі товари (роботи, послуги) мала тільки Верховна Рада України.

Згідно із законодавством сплачений постачальникам ПДВ дозволялося відшкодувати тільки за деякими операціями, звільненими від оподаткування, зокрема, з експорту товарів (робіт, послуг), продажу вугілля, вугільних брикетів і електроенергії, роботам з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

За всіма іншими операціями, відповідно до пункту 2 статті 7 Декрету, різниця між сумою податку, сплаченою або такою, що підлягала сплаті постачальникам за виконані роботи, надані послуги, придбані матеріальні ресурси, паливо, і сумою податку, отриманою за реалізовані товари (роботи, послуги), з бюджетів не відшкодовувалася [3].

Значних змін зазнав також механізм застосування ПДВ стосовно зовнішньоекономічних операцій. Як зазначає Азаров М.Я.: "якщо в початковій редакції Декрету від ПДВ звільнявся експорт із розрахунками в іноземній валюті, то з 18.05.1993 року пільга надавалася тільки для експорту у вільно конвертованій валюті, крім валют країн СНД. Це негативно впливало на відносини вітчизняних підприємств із зарубіжними партнерами. Тому пізніше повернулись до початкового формулювання пільги" [5].

До 1994 року податкова політика була переважно орієнтована на оподаткування експорту, операції ж з імпорту були звільнені від оподаткування. Це призвело до зростання цін на вітчизняні товари та скорочення виробництва. Дешевий імпорт, на думку урядовців, мав покрити нестачу матеріальних ресурсів, а експорт мав оподатковуватися, оскільки ціни на внутрішньому ринку були нижчими ніж на зовнішньому.

Цікавим є той факт, що ні Закон № 2007-ХІІ, ні Декрет не визначали такі поняття, як "податковий кредит" чи "податкове зобов'язання". ПДВ справлявся наступним чином: у бюджет перераховувалася позитивна різниця між "вхідним ПДВ" (сумою податку, одержаного від покупців за реалізовані товари, роботи, послуги) і "вихідним ПДВ" (сумами податку, що сплачені або підлягають сплаті постачальникам).

Для усунення недоліків механізму адміністрування ПДВ, створення сприятливих умов для розвитку виробництва у 1997 році було здійснено ряд заходів, які знайшли відображення в новому законі.

Закон України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР "Про податок на додану вартість" (далі — Закон № 168/97-ВР) [6] був основним нормативним документом, що тривалий час (майже чотирнадцять років) регламентував справляння ПДВ в Україні.

Даний Закон містив 11 статей, якими визначались категорії платників ПДВ, об'єкти, база та ставки оподаткування, перелік неоподатковуваних та звільнених від оподаткування операцій, поря-

док реєстрації платників ПДВ, порядок визначення податкового кредиту та податкових зобов'язань.

Головними особливостями Закону України № 168/97-ВР були:

1) встановлення нового підходу при визначенні категорії платників ПДВ, що давало можливість охопити всіх потенційних платників податку;

2) на території України, відповідно до міжнародних норм стягування ПДВ, запроваджувалась спеціальна реєстрація платників ПДВ у Державній податковій адміністрації за місцем їх знаходження з метою одержання Свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ та індивідуального податкового номера платника ПДВ, що дозволяло створити єдину базу даних платників податку з метою одержання права на нарахування податку та складання податкової накладної при продажу товарів (робіт, послуг) незалежно від їх походження;

3) податковим законодавством уперше на території України було введено рівноправну відповідальність як платників за повноту та своєчасність проведення розрахунків з бюджетом, так і Уряду України за несвоєчасне повернення коштів (суми перевищення сплаченого податку постачальникам над отриманим від продажу товарів (робіт, послуг) [6].

Зміни і доповнення до Закону № 168/97-ВР вносились 149 разів. Як наслідок значно ускладнився процес бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ. Зокрема у 1999 та 2000 році до Закону України "Про податок на додану вартість" було внесено по 23 зміни.

Варто зазначити, що численні зміни законодавства та багато невизначених моментів у порядку адміністрування податку призвели до того, що Державна податкова адміністрація України постійно видавала нові роз'яснення та рекомендації, які не рідко суперечили нормам самого Закону України "Про податок на додану вартість", а також рішенням Вищого адміністративного суду України.

Із прийняттям ПКУ пов'язаний новий етап становлення законодавства щодо адміністрування ПДВ.

Відповідно з 1 січня 2011 року Закон № 168/97-ВР втратив чинність. А отже, втратили актуальність і більшість листів Державної податкової адміністрації України (далі — ДПА) (сьогодні — Державна податкова служба України), які роз'яснювали питання функціонування ПДВ.

Розробники проекту ПКУ виходили з того, що діючі норми Закону України "Про податок на додану вартість" у цілому відповідали загальноприйнятій схемі оподаткування цим податком і тому взяли їх за основу при підготовці Розділу V "Податок на додану вартість" ПКУ від 02.12.2010 р. № 2755-VI [1].

Крім ПКУ справляння ПДВ регламентується законами і підзаконними нормативно-правовими актами (постановами Кабінету Міністрів України, наказами ДПС і Міністерства фінансів України та ін.), а також міжнародними угодами.

Незважаючи на всенародне обговорення та доопрацювання проекту Кодексу перед прийняттям, зміни до Розділу V після набрання ним чинності уже вносилися. Наведемо Закони, якими було внесено найбільше змін у систему адміністрування ПДВ.

Першим законом, що вніс суттєві зміни у ПКУ, був Закон України № 3387 від 19.05.2011 р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур" [7], що набув чинності з 01.07.2011 р. Даним Законом певні операції були вилучені зі списку операцій, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування ПДВ.

Також зміни до ПКУ були внесені Законом України № 3609 від 07.07.2011 р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України" [8]. Даний Закон передбачав внесення великої кількості змін у частині ПДВ.

Закон набув чинності з 06.08.2011 р., але була низка змін, які набували чинності по-різному: деякі — з 1 серпня 2011 року, деякі — "заднім числом", тобто з 1 квітня 2011 року, деякі — з 1 січня 2012 року. Внесеними змінами передбачено додаткові умови щодо можливості добровільної реєстрації платником ПДВ.

Ще одним законом, що вніс зміни до ПКУ, був Закон України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення деяких податкових норм" № 4834, прийнятий 24 травня 2012 р. і набув чинності з 01 липня 2012 р. [9]. Даним Законом були внесені зміни до статей, що стосуються проведення реєстрації платників ПДВ, її анулювання, а також доповнено перелік операцій звільнених від оподаткування безоплатною передачею у державну або комунальну власність відповідних територіальних громад трамвайних вагонів, тролейбусів або автобусів.

Закон України № 4915 від 07 червня 2012 р. "Про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України щодо узгодження їх окремих норм", який набрав чинності з 08 липня 2012 р., також вніс важливі зміни до ПКУ [10]. Із статті 196 (операції, що не є об'єктом оподаткування) були вилучені п. 12 (вивезення товарів за межі України у митному режимі тимчасового вивезення або в режимі переробки) і п. 13 (постачання товарів на митну територію України у митному режимі відмови на користь держави), але водночас стаття 196 була доповнена п. 16, 17, 18, які визначають операції, пов'язані із перетином товаром кордону України.

Законом України № 5083 від 05 липня 2012 р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні" (чинний з 12.08.2012 р.) [11] було доповнено перелік критеріїв, яким повинен відповідати платник ПДВ для отримання права на автоматичне бюджетне відшкодування податку: підпункт 200.19.8 — вели-

кий платник податків не декларував від'ємне значення об'єкта оподаткування податком на прибуток за підсумками останнього звітного (податкового) року.

Розглянемо підзаконні нормативно-правові акти, що регламентують справляння ПДВ.

Порядок реєстрація платників ПДВ, анулювання реєстрації, присвоєння індивідуального податкового номера, порядок ведення реєстру платників ПДВ, а також форми заяв визначено Наказом Міністерства фінансів України від 07 листопада 2011 р. № 1394 "Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість" [12].

Питання відшкодування ПДВ (форми документів, критерії, відповідність яким дає право на автоматичне відшкодування ПДВ, проведення позапланової виїзної перевірки тощо) регулюються наступними правовими актами:

1) Наказ Міністерства фінансів України від 7 листопада 2011 р. № 1396 "Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість" [13];

2) Наказ Міністерства фінансів України від 21 вересня 2011 № 1178 "Про затвердження Порядку визначення відповідності платника податку критеріям, які дають право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування податку на додану вартість" [14];

3) Наказ ДПА України та Державного казначейства України від 3 лютого 2011 р. № 68/23 "Про затвердження Порядку формування та надсилання узагальноної інформації про обсяги сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість, визначені у висновках" [15];

4) Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1238 "Про затвердження переліку достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника податку на додану вартість для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку" [16];

5) Постанова Кабінету Міністрів України від 25 січня 2012 р. № 73 "Про затвердження критеріїв, у разі відповідності яким платник податку на додану вартість вважається таким, що має позитивну податкову історію".

Вимоги до ведення податкового обліку і подання звітності з ПДВ встановлюються наступними нормативно-правовими актами:

1) Наказ Міністерства фінансів України від 25 листопада 2011 р. № 1492 "Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість" [17], який визначає форми податкової звітності (скорочена, спеціальна, переробного підприємства, уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань), затверджує порядок заповнення і подання податкової звітності;

2) Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2011 р. № 101 "Про затвердження Порядку документального оформлення операцій з по-

стачання послуг з аеронавігаційного обслуговування повітряних суден, які здійснюють внутрішні, міжнародні та транзитні польоти в районах польотної інформації зони відповідальності України, і податкових накладних та відображення таких операцій у податковій звітності" [18];

3) Наказ МФ України від 1 листопада 2011 р. № 1379 "Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної" [19], який затверджує форму податкової накладної та порядок її заповнення.

4) Наказ Міністерства фінансів України від 17 грудня 2012 р. № 1340 "Про затвердження форми Реєстру виданих та отриманих податкових накладних та порядку його ведення" [20] визначив порядок заповнення першого і другого розділів реєстру, а також порядок здійснення уточнення показників;

5) Постанова КМ України від 29 грудня 2010 № 1246 "Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних" [21] визначає механізм внесення відомостей, що містяться у податковій накладній та/або розрахунку коригування кількісних і вартісних показників до неї, до Єдиного реєстру податкових накладних платників ПДВ — продавців товарів (послуг), звіряння даних, що містяться у виданих платникам такого податку — покупцям товарів (послуг) податковій накладній та розрахунку коригування з відомостями, які містяться у Реєстрі.

Особлива увага в національному законодавстві також приділяється операціям, що не є об'єктом оподаткування, операціям, що звільнені від оподаткування і питанню нарахування ПДВ. Розглянемо підзаконні акти, що стосуються цих положень:

1) Постанова НБУ від 15 листопада 2011 р. № 400 "Про затвердження Переліку типових операцій з розрахунково-касового обслуговування, які відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 розділу V ПКУ не є об'єктом оподаткування" [22];

2) Постанова Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2012 р. № 818 "Про затвердження Порядку надання послуг з харчування громадян у закладах охорони здоров'я, операції з надання яких звільняються від оподаткування податком на додану вартість" [23];

3) Постанова Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 р. № 187 "Про затвердження Порядку внесення уповноваженими особами до бюджету податку на додану вартість з об'єктів оподаткування, що виникають у зв'язку з постачанням підприємствами залізничного транспорту послуг з їх основної діяльності" [24];

4) Постанова Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 116 "Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість" [25];

5) Постанова Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 79 "Деякі питання реалізації підпункту 197.1.3 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України" [26], яка визначає:

— перелік технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів) для інвалідів та інших пільгових категорій населення, операції з постачання і послуги з ремонту та доставки яких звільняються від обкладення податком на додану вартість;

— перелік комплектувальних виробів і напівфабрикатів для виготовлення технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів) для інвалідів та інших пільгових категорій населення, операції з постачання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість;

6) Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 р. № 11 "Про затвердження Порядку акумулювання сільськогосподарськими підприємствами сум ПДВ на спеціальних рахунках, відкритих у банках" [627] визначає механізм акумулювання сум податку на додану вартість на спеціальних рахунках, відкритих у банках, що не підлягають сплаті до бюджету і нараховуються сільськогосподарськими підприємствами — суб'єктами спеціального режиму оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства і рибальства на вартість поставлених ними сільськогосподарських товарів (послуг);

7) Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 р. № 15 "Про затвердження переліків відходів та брухту чорних і кольорових металів, операції з постачання яких, зокрема операції з імпорту, тимчасово, до 1 січня 2014 року, звільняються від обкладення податком на додану вартість" [28];

8) Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 № 1224 "Про затвердження Порядку обчислення і накопичення електронними контрольно-касовими апаратами сум податку на додану вартість" [29];

9) Постанова Кабінету Міністрів України від 03 лютого 2010 р. № 102 "Питання ввезення на митну територію України товарів у межах ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки без сплати ввізного мита та податку на додану вартість" [30];

10) Постанова Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2011 р. № 867 "Питання звільнення виробів медичного призначення від оподаткування податком на додану вартість" [31];

11) Постанова Кабінету Міністрів України від 02 березня 2011 р. № 246 "Про затвердження Порядку використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету" [32];

Становлення вітчизняного нормативно-правового забезпечення функціонування ПДВ супроводжується значними змінами. За 22 роки обкладання ПДВ в Україні норми, що регулюють його

справляння, змінювалися, за нашими підрахунками, більш ніж 175 разів.

Порядок нарахування та сплати податку перебувають у постійному русі. Хоча прийняття ПКУ і сприяло удосконаленню та підвищенню прозорості справляння ПДВ, проте, на нашу думку, сьогодні формування механізму оподаткування доданої вартості ще не завершено.

Характерною рисою становлення нормативно-правового забезпечення функціонування ПДВ були і досі залишаються протиріччя та невизначеність окремих положень нормативних документів, що призводить до багатьох конфліктних ситуацій між платниками податку та органами контролю. Дослідження Єдиного державного реєстру судових рішень дозволило виявити близько 300 справ, що стосуються оскарження рішення-повідомлення ДПП в частині сплати ПДВ.

За нашими спостереженнями, крім чотирьох головних законодавчих актів по ПДВ в Україні за 22 роки урядовими структурами видано більш ніж 5000 нормативно-правових та підзаконних актів, що стосувалися різних питань розрахунку, справляння, обліку та звітності, а також відшкодування податку.

Аналізуючи останні законодавчі зміни, ми дійшли висновку, що вдосконалення нормативно-правового забезпечення було направлено на підвищення фіскальної ефективності ПДВ. Тому у ПКУ уряд запровадив додаткові вимоги та обмеження для платників податків з метою перекриття схем мінімізації нарахування податку, а також розширив повноваження контролюючих органів.

ВИСНОВКИ

Вважаємо, за умов високих прогнозованих темпів відновлення економіки, підвищення фіскальної ефективності ПДВ, що має забезпечити не економіка, а боротьба з мінімізацією оподаткування шляхом реформування нормативно-правового забезпечення адміністрування даного податку, може виявитися не таким вже й відчутним.

Література:

1. Податковий кодекс України: Кодекс № 2755-VI від 02.12.2010 р.
2. Про податок на додану вартість: Закон України № 2007-XII від 20.12.1991 р.
3. Про податок на додану вартість: Декрет Кабінету Міністрів України № 43-93 від 26.12.1992 р.
4. Про Державний бюджет України на 1994 рік: Закон України № 3898-XII від 01.02.1994 р.
5. Податок на додану вартість: навчальний посібник / [М. Я. Азаров, Ф. О. Ярошенко, П. В. Мельник та ін.]. — Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. — 396 с.
6. Про податок на додану вартість: Закон України № 168/97-ВР від 03.04.1997 р.
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки ввізного (експортного) мита на деякі види зернових культур: Закон України № 3387 від 19.05.2011 р.

8. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України: Закон України № 3609 від 07.07.2011 р.

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення деяких податкових норм: Закон України № 4834 від 24.05.2012 р.

10. Про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України щодо узгодження їх окремих норм: Закон України № 4915 від 07.06.2012 р.

11. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні: Закон України № 5083 від 05.07.2012 р.

12. Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: Наказ МФУ № 1394 від 07.11.2011 р.

13. Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість: Наказ МФУ № 1396 від 07.11.2011 р.

14. Про затвердження Порядку визначення відповідності платника податку критеріям, які дають право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування податку на додану вартість: Наказ МФУ № 1178 від 21.09.2011 р.

15. Про затвердження Порядку формування та надсилання узагальненої інформації про обсяги сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість, визначені у висновках: Наказ ДПА України та Державного казначейства України № 68/23 від 03.02.2011 р.

16. Про затвердження переліку достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника податку на додану вартість для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку: Постанова КМУ № 1238 від 27.12.2010 р.

17. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: Наказ МФУ № 1492 від 25.11.2011 р.

18. Про затвердження Порядку документального оформлення операцій з постачання послуг з аеронавігаційного обслуговування повітряних суден, які здійснюють внутрішні, міжнародні та транзитні польоти в районах польотної інформації зони відповідальності України, і податкових накладних та відображення таких операцій у податковій звітності: Постанова КМУ № 101 від 31.01.2011 р.

19. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної: Наказ МФУ № 1379 від 01.11.2011 р.

20. Про затвердження форми Реєстру виданих та отриманих податкових накладних та порядку його ведення: Наказ МФУ № 1340 від 17.12.2012 р.

21. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних: Постанова КМУ № 1246 від 29.12.2010 р.

22. Про затвердження Переліку типових операцій з розрахунково-касового обслуговування, які відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 розділу V Податкового кодексу України не є об'єктом оподаткування: Постанова НБУ № 400 від 15.11.2011 р.

23. Про затвердження Порядку надання послуг з харчування громадян у закладах охорони здоров'я, операції з надання яких звільняються від оподаткування податком на додану вартість: Постанова КМУ № 818 від 05.09.2012 р.

24. Про затвердження Порядку внесення уповноваженими особами до бюджету податку на додану вартість з об'єктів оподаткування, що виникають у зв'язку з постачанням підприємствами залізничного транспорту послуг з їх основної діяльності: Постанова КМУ № 187 від 02.03.2011 р.

25. Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість: Постанова КМУ № 116 від 02.02.2011 р.

26. Деякі питання реалізації підпункту 197.1.3 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України: Постанова КМУ № 79 від 02.02.2011 р.

27. Про затвердження Порядку акумулювання сільськогосподарськими підприємствами сум ПДВ на спеціальних рахунках, відкритих у банках: Постанова КМУ № 11 від 12.01.2011 р.

28. Про затвердження переліків відходів та брухту чорних і кольорових металів, операції з постачання яких, зокрема операції з імпорту, тимчасово, до 1 січня 2014 року, звільняються від обкладення податком на додану вартість: Постанова КМУ № 15 від 12.01.2011 р.

29. Про затвердження Порядку обчислення і накопичення електронними контрольно-касовими апаратами сум податку на додану вартість: Постанова КМУ № 1224 від 27.12.2010 р.

30. Питання ввезення на митну територію України товарів у межах ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки без сплати ввізного мита та податку на додану вартість: Постанова КМУ № 102 від 03.02.2010 р.

31. Питання звільнення виробів медичного призначення від оподаткування податком на додану вартість: Постанова КМУ № 867 від 08.08.2011 р.

32. Про затвердження Порядку використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету: Постанова КМУ № 246 від 02.02.2011 р.

References:

1. Tax Code of Ukraine (02.12.2010), Code No 2755-VI.

2. The Law of Ukraine (20.12.1991), On value added tax: No 2007-XII.

3. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine (26.12.1992), On value added tax: № 43-93.

4. The Law of Ukraine (01.02.1994), On the State Budget of Ukraine for 1994: № 3898-XII.

5. Azarov M., Yaroshenko F.O., Melnik P.V. and others (2004), *Podatok na dodanu vertist'* [Value Added Tax], National Academy of STS of Ukraine, Irpin', Ukraine, 396 p.

6. The Law of Ukraine (03.04.1997), On Value Added Tax, № 168/97-VR.

7. The Law of Ukraine (19.05.2011), On Amending the Tax Code of Ukraine and the rate of export duties on certain cereals, № 3387.

8. The Law of Ukraine (07.07.2011), On Amending the Tax Code of Ukraine and some other legislative acts of Ukraine concerning improvement of certain provisions of the Tax Code of Ukraine, № 3609.

9. The Law of Ukraine (24.05.2012), On Amending the Tax Code of Ukraine concerning improvement of certain tax rules, № 4834.

10. The Law of Ukraine (07.06.2012), On Amendments to the Tax and Customs Code of Ukraine on the coordination of certain rules, № 4915.

11. The Law of Ukraine (05.07.2012), On Amending the Tax Code of Ukraine on State Tax Service and in connection with the administrative reform in Ukraine, № 5083.

12. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine (07.11.2011), On confirmation of the registration of payers of value added tax, № 1394.

13. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine (07.11.2011), On approval of documents used in the refund of value added tax, № 1396.

14. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine (21.09.2011), On approval of determining compliance of taxpayer to the criteria that enable to get an automatic refund of value added tax, № 1178.

15. The Order of the STA of Ukraine and the State Treasury of Ukraine (03.02.2011), On approving the creation and sending of summarized information on the refund amounts of value added tax referred to in the conclusions, № 68/23.

16. Cabinet of Ministers Resolution (27.12.2010), On the approval of the sufficient grounds to give tax authorities the right to conduct unscheduled site inspection of the payer of value added tax to determine the accuracy of calculation of such tax refund, № 1238.

17. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine (25.11.2011), On approval of forms and procedure of filing and handing in tax accounts on VAT: № 1492.

18. Cabinet of Ministers Resolution (31.01.2011), On approval of documenting transactions on the supply of air navigation services of aircrafts engaged in domestic and international transit flights in the flight information area under the responsibility of Ukraine and tax invoices as well as reflecting such transactions in tax accounts, № 101.

19. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine (01.11.2011), On the approval of tax invoice and procedure of filling tax invoice, № 1379.

20. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine (17.12.2012), On the approval of Register of issued and received tax invoices and procedure of its keeping, № 1340.

21. The Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine (29.12.2010), On approval of the Unified Register of Tax Bills, № 1246.

22. The Decision of the National Bank of Ukraine (15.11.2011), On approving the List of typical transactions on cash management services, which are not objects of taxation according to subparagraph 196.1.5 of paragraph 196.1 of the Article 196 of Title V of the Tax Code of Ukraine, № 400.

23. Cabinet of Ministers Resolution (05.09.2012), On approving the provision of public supply in health care institutions which transactions are exempt of taxation by the value added tax, № 818.

24. The Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine (02.03.2011), On approval of the procedure of contribution by authorized persons the VAT on taxable items to the budget arising in connection with the supply of railway transport services on their core business, № 187.

25. Cabinet of Ministers Resolution (02.02.2011), On approving the procedure of public catering for children in preschool, students in secondary and vocational schools, which transactions are exempt of value added tax, № 116.

26. Cabinet of Ministers Resolution (02.02.2011), Some issues of implementation of subparagraph 197.1.3 of paragraph 197.1 of the Article 197 of the Tax Code of Ukraine, № 79.

27. Cabinet of Ministers Resolution (12.01.2011), On approval of the procedure of accumulation by agricultural enterprises of VAT on special accounts opened in banks, № 11.

28. Cabinet of Ministers Resolution (12.01.2011), On approval of the list of waste and scrap of ferrous and non-ferrous metals, which supply transactions including real imports are temporarily, until January 1, 2014, exempt from value added tax: № 15.

29. Cabinet of Ministers Resolution (27.12.2010), On approval of the computing and storage in electronic cash registers the amounts of value added tax, № 1224.

30. Cabinet of Ministers Resolution (03.02.2010), Issues of importation into the customs territory of Ukraine the goods under international treaties (agreements) ratified by Verkhovna Rada of Ukraine on Space Activity to create space technology without payment of import duties and value added tax, № 102.

31. Cabinet of Ministers Resolution (08.08.2011), Issues of exempting of medical devices of taxation by the value added tax, № 867.

32. Cabinet of Ministers Resolution (02.02.2011), On approval of the procedure of use of the amounts of VAT paid by processors to a special fund of the state budget, № 246.

Стаття надійшла до редакції 23.08.2013 р.